

El lloc web de l'Institut d'Estudis Catalans

MAR MASSANELL I MESSALLES

Estudis d'Humanitats i Filologia, Universitat Oberta de Catalunya

En la revista LLENGUA NACIONAL, núm. 37, pp. 31-32, Josep M. Mestres ja va parlar del nou disseny del web de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). En aquesta ocasió ens referirem d'una manera més exhaustiva a les informacions i als recursos lingüístics als quals podeu accedir a través de l'adreça següent: < <http://www.iecat.net> > (06-5-2003). Com es recorda en la pàgina d'inici, entre les finalitats del IEC hi ha la de «tenir cura de l'estudi de la llengua catalana, establir-ne la normativa i vetllar perquè el procés de normalització lingüística sigui coherent arreu del seu àmbit. L'Institut en la seva condició d'acadèmia de la llengua catalana duu a terme projectes de recerca lingüística i filologia conduents a fomentar la seva activitat normativitzadora i estandarditzadora. A més, desenvolupa projectes conduents a la creació d'instruments de treball i a l'elaboració d'obres bàsiques de referència en el camp de la catalanística». Els resultats d'aquesta missió es veuen reflectits en el lloc web del IEC, que és un mitjà d'informació institucional per a la difusió de l'activitat i dels treballs de l'Institut i que constitueix una via d'aproximació a la societat. En aquest lloc web, tota persona interessada per la llengua pot trobar-hi informacions valuoses i recursos útils, com comentem tot seguit.

Els continguts del web del IEC estan estructurats en deu espais, que agrupen diversos vincles de primer nivell amb ramificacions successives. En l'espai *La institució* es recull la història del IEC i s'informa dels membres, de l'organització, de les seus –a Barcelona i a Castelló– i de les delegacions –a Perpinyà i a Lleida–, i de l'arxiu que conté la documentació pròpia i també fons personals –com l'Arxiu Lluís Nicolau d'Olwer– i d'entitats –com el de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana (1899-1939). A més, s'hi recullen declaracions institucionals, entre les quals podem llegir la *Declaració del Ple de l'Institut d'Estudis Catalans entorn del*

sistema de classificació de la Biblioteca Nacional i La llengua catalana a la Unió Europea, que s'acompanya de versions en alemany, anglès, castellà i francès.

En un altre espai, *Fundacions*, accedim a la pàgina de la Fundació Mercè Rodoreda, constituïda amb l'objectiu de custodiar els documents d'aquesta escriptora; formar una biblioteca amb tota la seva obra, les traduccions que se n'han fet i els materials que s'hi refereixen; concedir ajuts per a treballs relacionats amb la narrativa catalana del segle XX i principalment amb l'obra de l'autora, i atorgar els «Premis Mercè Rodoreda» a treballs d'investigació amb aquesta mateixa temàtica. En *Societats filials* trobem un vincle a les dues que estan adscrites a la Secció Filològica: la Societat Catalana d'Estudis Clàssics, que conrea el coneixement científic del món greco-llatí, i la Societat Catalana de Llengua i Literatura, que té com a finalitat l'estudi de tots els aspectes de la llengua i la literatura catalanes i que centra la seva activitat en la realització de col·loquis i taules rodones i en la publicació de la revista *Llengua i literatura* i de la col·lecció *Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura*.

En l'espai *Recerca* s'informa dels programes d'investigació de les diverses seccions, entre els quals n'hi ha vuit de la Filològica: *Atles Lingüístic del Domini Català*, *Diccionari del Català Contemporani*, *Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae*, *Gramàtica de la llengua catalana*, *Laboratori de Fonètica*, *Observatori de Neologia*, *Patronymica Romanica*, i *Tria de llengües*, discurs i identitat entre joves barcelonins. També hi ha enllaços als diversos *Reports de la Recerca a Catalunya*, referits al període 1990-1995, entre els quals trobem *La lingüística i les ciències del llenguatge, Filologia catalana i Literatura catalana*. En aquest mateix espai s'informa de borses d'estudi i de premis, entre els quals podem esmentar el Milà i Fontanals d'Història Literària, el Pompeu Fabra de Gramàtica, el Marià Aguiló de Gramàtica Històrica i

Història de la Llengua, el Joan Coromines de Lexicografia i Onomàstica, el Francesc de Borja Moll de Dialectologia, el Prat de la Riba –que inclou història literària–, el Premi de Sociolingüística i el Premi Internacional Catalonia per a investigadors estrangers.

En *Publicacions* trobem el catàleg de novetats de l'any en curs (aquest primer trimestre s'anuncien ja dues obres sobre la nostra llengua: *De la preceptiva de la llengua catalana* i *El català en els mitjans de comunicació: Situació actual i perspectives*) i un cercador que treballa sobre la base de dades de totes les publicacions del IEC des de la seva fundació, l'any 1907. S'hi poden fer cerques per autor, títol, any i mot clau, i cal destacar que permet d'extreure informació procedent del buidatge de totes les publicacions, circumstància que facilita l'accés als articles, a les ponències, a les ressenyes i a tota mena de contribucions en obres col·lectives. En l'*Agenda* s'ofereix informació actualitzada de les activitats programades per l'Institut, les seccions, les fundacions i les societats filials, amb vincles específics per a cursos i seminaris, d'una banda, i jornades i congressos, de l'altra. En *Prensa* és consultable el butlletí setmanal del IEC, que conté una secció dedicada a l'actualitat de llengua i cultura. També trobem l'espai *Enllaços*, amb vincles exteriors a altres organismes i institucions, entre els quals n'hi ha un bon nombre de relacionats amb la llengua catalana, com les direccions generals de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i del Govern Balear, el TERMCAT, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, la North American Catalan Society i Cataweb (Recursos de llengua catalana i de dret).

Però els dos espais més profitosos per a qui s'interessa per la filologia catalana són *Llengua catalana* i *IEC i societat*, que presenten alguns vincles en comú. A través del primer s'accedeix a diverses publicacions en format pdf: *Aplicació al català dels principis de*

transcripció de l'Associació Fonètica Internacional, Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana i Documents normatius 1962-1996, a més de l'acord de la Secció Filològica *Termes que designen la unitat de moneda europea i la seva subdivisió: l'euro i el cent*. A més, tots dos espais donen entrada a l'Oficina de Consultes del Servei de Relacions Exteriors del IEC (SEREIEC) i a l'Oficina d'Onomàstica. La primera fa de pont entre els serveis lingüístics i la Secció Filològica, recollint els problemes i els suggeriments que sorgeixen en els diferents nivells de la xarxa d'assessorament lingüístic, els quals poden plantejar-se a través d'un formulari en línia. I la segona es dedica a l'estudi i la resolució de les qüestions relacionades amb els topònims i antropònims catalans, i a través de la seva pàgina s'hi poden adreçar consultes i es pot omplir el formulari per a sol·licitar la certificació necessària per a la correcció dels cognoms que presenten una grafia al marge de la normativa vigent (per exemple, *Farré* per *Ferrer*).

Tanmateix, els dos vincles que apleguen més recursos en línia són el Fòrum d'Estandardització (FOREST) i el Portal de Dades Lingüístiques (PDL), accessibles a l'espai *IEC i societat*. El FOREST és un fòrum virtual sobre l'estandardització de la llengua catalana, que permet que els professionals —ensenyants, locutors, assessors lingüístics...— implicats en la consolidació de l'estàndard puguin cooperar amb les activitats de codificació de la Secció Filològica, fent-hi arribar observacions o propostes, fet que facilita que aquesta secció es beneficiï de l'experiència professional dels participants. Per a contribuir al FOREST cal omplir una sol·licitud d'inscripció i esperar a rebre el nom d'usuari i la clau d'accés. Aquests permeten d'accedir a la versió provisional dels materials de la gramàtica normativa que prepara la Secció Filològica i fer-li'n arribar comentaris, i també possibilita proposar aspectes a debatre, intervenir en les línies de debat obertes (actualment, per exemple, «La [no] duplicació de *r* i *s* en compostos, compostos cultes i derivats per prefixació: proposta de regularització gràfica») i consultar els temes debatuts anteriorment.

Pel que fa al PDL, s'hi poden consultar el diccionari normatiu i el Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana. Per defecte s'hi accedeix com a

visitant, però hi ha l'opció de fer-ho com a usuari enregistrat, si es volen tenir més possibilitats de consulta —en aquest cas cal inscriure's el primer cop i identificar-se els següents. En el *Diccionari de la llengua catalana* (DIEC) s'hi poden fer dos tipus de consultes: la d'articles i la de filtres. La consulta d'articles dóna accés a les entrades que coincideixen o que comencen —segons la condició de cerca que s'hagi establert— amb la seqüència que busquem. La consulta de filtres permet de fer una cerca complexa en els materials del diccionari, per tal de localitzar les entrades que compleixin les restriccions que establím pel que fa al segment inicial, interior o final del lema, a la categoria gramatical, a la llengua d'origen, a l'àrea temàtica, a elements de la definició o a elements de la subentrada.

Quant al Corpus, hi ha la possibilitat de fer-hi dos tipus de consultes. D'una banda, amb les cerques per autors i per obres s'obtenen dades de la constitució del Corpus i s'accedeix a informació quantitativa —nombre d'ocurrències, de formes usades i de lemes— de les obres que el conformen. De l'altra, s'hi poden fer consultes per mots, mitjançant les quals s'accedeix a les dades de lemes, formes gràfiques o noms propis, segons el criteri de cerca que s'hagi establert. El resultat ofereix informació sobre la freqüència de la forma i la distribució en els subcorpus, dóna accés a altres lemes amb els quals hi ha establert un vincle de remissió i permet de llegir l'entrada del DIEC i els contextos amb les ocurrències del Corpus —fins a un màxim de cent per als usuaris registrats i de cinquanta per a la resta, triats aleatòriament. És possible també d'establir filtres per a acotar el subcorpus —literari o no literari— i restringir la consulta a una obra, a un autor o a un període comprès entre 1833 i 1988, que són les fetes temporals del Corpus. Al mateix temps, permet d'establir criteris d'ordenació dels resultats —presentació alfabètica per autor i obra, cronològica, per subcorpus, alfabètica de les formes concurrents i agrupada per formes.

Com a novetat molt recent, en l'espai *IEC i societat* s'ha incorporat l'edició electrònica d'una obra emblemàtica de la lexicografia catalana: el *Diccionari català-valencià-balear* (DCVB) d'Antoni M. Alcover i Francesc de B. Moll. La consulta del DCVB es fa introduint a la casella de cerca l'entrada que interessa, i

així s'accedeix a l'article corresponent. La informació és la mateixa de la versió impresa, amb la diferència que la representació dels ètims àrabs s'ha adaptat als criteris de transliteració del IEC, alhora que les transcripcions fonètiques s'han adequat als principis de l'Associació Fonètica Internacional (per a veure-les correctament, només cal descarregar a la carpeta de fonts del sistema un fitxer que és proporcionat gratuïtament). La introducció, la bibliografia i la llista d'abreviatures del DCVB són accessibles sempre a través de tres vincles diferenciats. També es poden consultar les taules de flexió que acompanyen alguns lemes verbals, recollides en fitxers vinculats. S'esdevé el mateix amb les il·lustracions, que podem veure si activem la icona corresponent. A més, les remissions internes entre entrades s'han fet clicables, circumstància que n'agilita la consulta.

Així, doncs, pel que fa a les informacions i als recursos lingüístics, el web del IEC estableix un vincle directe i fluid entre aquesta institució i la societat catalana, a la qual proporciona vies de comunicació i col·laboració, a través de les informacions adreçades a un públic ampli i, sobretot, mitjançant el Fòrum d'Estandardització, obert als professionals de la llengua, i el Portal de Dades Lingüístiques, que posa a l'abast dels estudiosos eines de les quals es pot treure molt de partit. ♦

